

Content and Organizational Preconditions of Training Future Music Teachers for Teaching Art to Schoolchildren

Yue Ying (China)

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-0808-4483>

*Postgraduate Student of Faculty of Arts named after Anatoliy Avdiyevskiy,
Dragomanov Ukrainian State University (Kyiv, Ukraine)*

Komarovska Oksana (Ukraine)

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-3679-9673>

Doctor of Sciences in Pedagogy

*Head of Aesthetic and Art Education Laboratory of the Institute of Problems on
Education of the National Academy of Educational Sciences of Ukraine*

Abstract

The article focuses on the changes in the content of the professional training future Music teachers. It is noted that a modern Music teacher is simultaneously a teacher of art in general required by the dynamics of socio-cultural processes in different countries of the world. The readiness of a Music teacher to teach art is considered by the example of music-pedagogical education in Ukraine and China. Two aspects of the reform of general art education in Ukraine are highlighted as the following: 1) focus on the comprehensive formation of key life competencies; 2) an integral approach to teaching art that synthesizes all its types in the students' imaginations, as well as the connection between art and other areas of knowledge. The purpose of the article is to outline the existing views of the content of the professional training of Music teachers, its concentration on the integrated art education of future students. The express review of the organizational and content and preconditions (availability of relevant courses) in the professional training of Music teachers in universities of Ukraine based on the materials of the official websites of the institutions was carried out. The specifics of music-pedagogical education in China and the specific value of Ukraine's achievements in the integration of the Chinese system music-pedagogical training of specialists into the world space are emphasized.

Key words: Music teacher, system of art education, general art training, competence approach, integral approach.

Актуальність дослідження. Динамічність сучасного життя зумовлює мобільність підготовки фахівців задля успішної самореалізації. Отже, підготовка майбутнього вчителя музики має бути чутливою до викликів щодо адресату – учнів. Це має враховуватись і у змісті підготовки. Тому важливим є моніторинг відповідності змістового наповнення фахової підготовки учителів музики і процесів у шкільній ланці мистецької освіти. Спільною для різних країн світу є тенденція до навчання на інтеграції різних сфер знання, що стосується і мистецтва як засобу формування цілісної особистості. Учитель музики нині є вчителем мистецтва, а отже має оволодівати новими для себе знаннями, усвідомлювати їх ціннісне значення в професії, прогнозуючи застосування інтегративних технологій у практику навчання дітей.

Для китайської системи освіти, яка, зберігаючи національну самобутність, стрімко інтегрується у світові процеси, актуальними є здобутки освіти різних країн світу. Одна з авторок статті здобуває освіту в Україні, то центр уваги і становить мистецька освіта цієї країни.

Мета статті – окреслити змістову панораму фахової підготовки вчителів музики у векторі інтегрального навчання мистецтва майбутніх учнів.

Виклад основного матеріалу. У статті спираємось на нормативні вимоги до мистецької освіти школярів, закріплених освітніми стандартами, типовими і модельними навчальними програмами з мистецтва для школярів [10; 12], працями з підготовки студентів-музикантів тощо [20;11;17; 19].

Стрижнева ідея інтенсивного реформування мистецької освіти школярів – компетентнісний підхід: значущість ключових компетентностей, якими поряд із предметними мистецькими має оволодіти випускник школи і які формуються наскрізно впродовж життя. Ця ідея вперше проголошується в новітніх державних освітніх стандартах України, кореспондуючи із положеннями Рекомендацій Ради Європи [13].

Друга ідея, спільна для освітніх систем країн Європи, є інтеграція. А саме йдеться про педагогічні механізми інтегрування різних мистецтв в єдину художню картину світу і про інтегрування мистецтва та інших сфер знання. *Перший аспект інтеграції* доволі інтенсивно розробляється науковцями (О. Боблієко, О. Бузова, О. Гайдамака, Л. Масол, О. Просіна З. Сирота та ін.). *Другий аспект* також перебуває в полі зору дослідників [5] і закріплений у компетентнісному потенціалі мистецької освіти [12]. Для мистецької освіти така ідея є природньою: адже художній образ як одиниця «мови» мистецтва втілює будь-які теми з усіх сфер життя людини [6; 8; 9; 16].

Однією зі вимог до підготовки вчителя музики як раз і є її поліхудожність та компетентність у впровадженні поліхудожності у шкільну освіту [7; 23]. Розглянемо, в який спосіб «поліхудожність» присутня у змісті фахової підготовки педагогів-музикантів. Апелюємо до відкритої інформації з офіційних сайтів університетів України (звернення на кінець 2022 року).

Так, з інформації на офіційних сайтах закладів дізнаємось, що деякі з університетів пропонують студентам-музикантам широке ознайомлення з *театральною складовою*: теорією і практикою режисури, основами акторської

майстерності, сценічного руху, театральною та музично-театральною драматургією, сценарною композицією, зокрема через опрацювання спадщини визначних режисерів і сценаристів; передбачено, що студент-музикант оволодіває здатністю систематизації культурологічних і мистецтвознавчих знань для оцінки сучасних мистецьких процесів тощо. Увага звертається і на екранні мистецтва, звукорежисуру, на природу і специфіку акторської творчості в кіно, на естраді, методик роботи над концертними номерами (як, наприклад, у Вінницькому державному педагогічному університеті імені М. Коцюбинського, Житомирському державному університеті імені Івана Франка, Мукачівському державному університеті, Південноукраїнському національному педагогічному університеті імені К. Д. Ушинського, Рівненському державному гуманітарному університеті).

Суттєво, що наприклад, у Кам'янець-Подільському університеті імені Івана Огієнка, студенти опановують «театральні» курси спрямовано на професію педагога, акторську майстерність – як професійну якість.

Так само, до змісту підготовки вчителів музики вводяться курси «Режисура шкільних музично-виховних заходів», «Організація заходів у сфері культури та мистецтва», «Сценічна та організаційна майстерність» (Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича, Харківський національний педагогічний університет імені Григорія Сковороди, Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки), що важливо для організації позаурочної діяльності учнів як питомої частки професії. Ознайомлення з театральнo-сценічною складовою створюватиме в педагогічній діяльності підґрунтя і для володіння інтегрованими технологіями для уроків мистецтва, і для широкого спектру позаурочної роботи.

У низці освітніх закладів (Дрогобича, Житомира, Ізмаїла, Миколаєва, Полтави, Тернополя, Умані, Український державний університет імені М. П. Драгоманова) до змісту навчання входять курси з історії мистецтва України та регіонів світу, з художньої культури і методик викладання. Прикметно, що в темах стосовно українського мистецтва, виокремлюється регіональні аспекти (мистецьке краєзнавство Миколаївщини, Рівненщини, Закарпаття тощо).

У деяких закладах для студентів-музикантів передбачено опанування основ музезнавства, зокрема ознайомлення з формами і змістом освітньо-виховної роботи

музеїв, які можна використовувати в навчанні мистецтва школярів; студенти можуть ознайомитись з експозиціями музеїв різного профілю і значною мірою саме з художніми музеями України та світу.

У низці університетів студентам-музикантам пропонуються курси, що зосереджені на оволодінні безпосередньо поліхудожніми технологіями (Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка). Це націлює вчителів музики бути вчителем мистецтва, навчатись структурувати інтегровані уроки з елементами театру і кіно на уроках музики.

Все більше уваги приділяється сучасним технологіям мистецької освіти, наприклад, «Основи режисури та методика Event-artтехнологій у ЗЗСО», «Інтеграція мистецтв у Event-artтехнологіях» (Харківський національний педагогічний університет імені Григорія Сковороди) тощо.

Наведені приклади засвідчують, що в українських університетах все більше створюються умови для оволодіння студентами-музикантами способами організації музично-орієнтованої поліхудожньої діяльності учнів саме через розширення загальномистецького змісту підготовки самого вчителя. Однак, більшість закладів пропонують майбутнім учителям музики згадані вище та інші подібні курси переважно як курси за вільним вибором.

Ти не менш, у численних дослідженнях актуалізується саме розширення основного змісту підготовки майбутніх учителів музики, детермінованого вимогами навчання учнів на інтегральних засадах. Так, дослідження О. Бузової [2] спрямоване на врівноваження поліхудожньої і власне музичної підготовки в напрямі формування готовності до використання поліхудожнього знання і для забезпечення загальноестетичного виховання майбутніх учнів тощо. О. Боблієнко [1] обґрунтовує забезпечення взаємодії мистецтв у змісті фахової підготовки студентів з позицій контекстного підходу, на основі чого уможлиблюється активний процес залучення до інших мистецтв.

У Китаї професійна музична освіта почала стрімко розвиватись від початку XX століття. Зміст нормативних документів (передусім загальноприйнятої Стратегії розвитку освіти в Китаї у XXI ст. [22]) стосовно музичної освіти та аналіз наукових праць китайських учених та європейських дослідників сучасної освіти Китаю засвідчує

зростання нині ролі музичного навчання і виховання в Китаї, що зумовлює завдання і для вчителя стосовно його підготовленості навчати учнів. Так, аналізуючи динаміку становлення музично-педагогічної освіти, Сяньюй Хуан [14] відзначає, що найінтенсивніше вона розвивалась від 70-х рр XX ст., що було пов'язано із поновленням втраченого за часів так званої культурної революції (1966–1976). А в останню третину XX ст. розробляються плани реформи освіти, зокрема й музично-педагогічної, визначаються провідні напрями: створення навчальних планів, підручників, підвищення професійного рівня педагогів закладів вищої освіти, і що суттєво – науково-методичне розроблення проблем художньої освіти [15]. Лише в 1987 році професія «вчитель музики» увійшла до каталогу спеціальностей Міністерства освіти Китаю, а отже офіційно конкретизується мета музично-педагогічної освіти як підготовка фахівців для роботи в загальноосвітніх школах (середнього ступеня), відбувається наукове обґрунтування методик навчання, хоча є брак досвіду музичної педагогіки. Про увагу держави до музичної освіти школярів і до підготовки вчителів свідчить використання з 1986 року супутникових трансляцій педагогічних передач, випускаються «Музичні підручники телесупутника», «Китайська музична освіта», «Народна музика», «Китайська музика», «Музичні дослідження». Нині триває реформа музично-педагогічної освіти, яка передбачає оволодіння вчителями музики комп'ютерними технологіями і музично-теоретичних дисциплін за їх допомогою (курси «Музична творчість за допомогою комп'ютера» в Пекінському педагогічному університеті, «Основи комп'ютерної композиції» в Наньцзинському педагогічному університеті) [14].

Варто зазначити, що з 90-х рр XX ст. з'являється все більше методичних матеріалів («Основні музичні курси»: «Теорія музики», «Спів з листа», «Вправи для розвитку слуху»), з теоретичного і практичного вдосконалення учителів [3; 4].

Разом із тим важливим завданням підготовки вчителя-музиканта є його духовно-особистісне становлення [4], орієнтир на високі і прекрасні цінності; а навчання музики позиціонується як фундамент духовного зростання. Це визначає стратегічну роль як музичної освіти дітей у Китаї, так і роль учителів музики у формуванні духовності молоді [18]. Таке ставлення до музичної освіти школярів зафіксовано і в згаданій Стратегії розвитку освіти в Китаї у XXI столітті [22], а від учителя очікується

висока моральність і духовність, що принципово для китайської освіти і закріплено в офіційних документах.

Підсумуємо. Отже, тенденції інтегрованого поліхудожнього навчання мистецтва учнів в українській освіті віддзеркалює світові тенденції формування мобільної особистості із цілісним світоглядом, ціннісною сферою і здатністю адаптуватися в динамічно змінюваних інформаційних потоках тощо. Відповідно висуваються розширені вимоги до підготовки вчителя музики, збагаченого знаннями різних видів мистецтва. В Україні формуються змістово-організаційні передумови такої підготовки, що спрямовують вчителя на самоформування загальномистецьких цінностей як необхідно професійних.

Китайська система музичної освіти і підготовки вчителя музики є достатньо молодою; наразі не спостерігаємо явного спрямування її змісту до цілісного поліхудожнього навчання мистецтва школярів так, як це є в Україні. Певною мірою це пояснюється первинним синкретизмом художньої ментальності і китайського світогляду, зосередженого в культурних традиціях. Разом із тим музично-педагогічна освіта відчуває суттєвий вплив зарубіжних освітніх систем, зокрема української і прагне інтегруватись у світовий культурно-освітній простір. Таким чином, висновки, які можемо зробити з огляду тенденцій підготовки майбутніх учителів музики до навчання учнів мистецтва в Україні, є актуальними і для китайської системи освіти і потребують продовження досліджень.

References

1. Bobliienko O. P. *Formuvannia polikhudozhnoi kompetentnosti maibutnoho vchytelia muzyky u protsesi fakhovoi pidhotovky* [Formation of multi-artistic competence of the future music teacher in the process of professional training]. PhD dissertation, Vinnytsia, 2013. 258 p.
2. Buzova O. D. *Polikhudozhniemykhovannia yak zasib udoskonalennia muzychnoi pidhotovky maibutnikh vchyteliv muzyky* [Polyartistic education as a means of improving the musical training of future music teachers]. PhD dissertation, Kyiv, 2004. 292 p.
3. Wang Tianqi. *Metodyka pidhotovky maibutnikh uchyteliv muzyky do formuvannia osnov spivatskoi kultury uchniv pochatkovoї shkoly* [Methodology of training future Music teachers to develop the basics of singing culture of primary school students]. PhD dissertation, Kyiv, 2017. 221 p.
4. Zhou Yuan. *Istorychni peredumovy ta suchasni tendentsii rozvytku muzychno-pedahohichnoi osvity v KNR* [Historical prerequisites and modern trends in the development

of music and pedagogical education in China]. *Pedahohika formuvannia tvorchoi osobystosti u vyshchii i zahalnoosvitnii shkolokh*. 2017. Vol. 55(108). P. 18–23.

5. *Estetyzatsiia navchalno-vykhovnoho protsesu v osnovnii shkoli zasobamy mystetstva* [Aesthetization of the educational process in primary school by means of art]: methodological manual / edited by N. Ye. Myropolska, O. A. Komarovska. Kirovohrad: «Imeks-LTD». 2013. 160 p.

6. Komarovska O. A. *Mystetska podiievist osvithnoho seredovyshcha v konteksti khudozhnikh tsinnosti osobystosti* [Artistic activity of the educational environment in the context of the artistic values of the individual]. *Teoretyko-metodychni problemy vykhovannia ditei ta uchnivskoi molodi*. 2020. Vol. 24(1). P. 252–270.

7. Komarovska O. A., Prosina O. V. *Mystetska osvita: vektory reformuvannia* [Art education: Vectors of reform]. *Visnyk NAPN Ukrainy*. 2020. No. 2(1). URL: <https://visnyk.naps.gov.ua/index.php/journal>

8. Komarovska O. A. *Pedahohika mystetstva v konteksti tsyvilizatsiinykh zmin: do problem pidhotovky vchytelia* [Art pedagogy in the context of civilizational changes: To the problem of teacher training]. *Profesiina mystetska osvita i khudozhnia kultura: vyklyky XXI stolittia*/ edited by V. Ohneviuk. Kyiv: Kyivskyi universytet im. B. Hrinchenka, 2016. P. 206–213.

9. Komarovska O. A. *Tsinnisnyi kontekst mystetskoï osvity* [The value context of art education]. *Topical issues of pedagogy: Collective monograph*. Edizioni Magi, Roma, Italia, 2019. P. 131–155

10. *Nova Ukrainska shkola: Osnovy standartu osvity* [New Ukrainian school: Basics of the standard of education] / Haidamaka O.V., Komarovska O.A.; edited by M. Tovkach. Versiia 1.0. Lviv, 2016.

11. Pet`ko L.V. *Lingvosociokulturnyj pidhid u vyvchenni angломovnoyi novorichnoyi pisni «Jingle Bells»* [Lingvosociocultural Approach to Teaching American New Year's Song «Jingle Bells»] // *Topical issues of pedagogy : Collective monograph*. – Edizioni Magi, Roma, Italy, 2019. P. 31–57.

12. *Pro zatverdzhennia Derzhavnogo standartu bazovoi i povnoi zahalnoi serednoi osvity Ukrainy* [On the approval of the basic and full State Standard general secondary education of Ukraine]. Resolution No. 1392 of the Cabinet of Ministers of Ukraine. November 23, 2011. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1392-2011-%D0%BF#Text>

13. *Rekomendatsiia 2006/962/Yes Yevropeiskoho Parlamentu ta Rady (Yes) «Pro osnovni kompetentsii dlia navchannia protiahom usoho zhyttia»* [Recommendation 2006/962/EU of the European Parliament and the Council (EU) "On key competences for lifelong learning"]. December 18, 2006.

14. Xianyu Huang. *Sistema muzykalnogo obrazovaniia v Kitae* [The system of music education in China]. *VestnikSPbGUKI*. No. 2 (11). June 2012. P. 155–159.

15. Sun Jinan. *Letopis kitaïskogo muzykalnogo obrazovaniia v period novoi istorii 1840–2000* [Chronicle of Chinese musical education in the period of new history 1840–2000]. Shandun, 2004. 609 p.

16. *Tekhnolohii khudozhno-estetychnoho vykhovannia uchniv osnovnoi shkoly u pozaklasnii roboti* [Technologies of artistic and aesthetic education of primary school students in extracurricular work]: monograph / O.A. Komarovska ta in, edited by N.Ye. Myropolska, O.A. Komarovska. Kharkiv: «Drukarnia Madryd», 2015. 222 p.
17. Turchynova G, Pet'ko L., Novak T. The Rose "Ophelia" and Flower Symbolism in "Hamlet". *Intellectual Archive*. Toronto: Shiny Word.Corp. (Canada). 2021. Vol. 10. No. 1. (January/March). Pp. 68–93. URI: <http://enpuir.npu.edu.ua/handle/123456789/33511>
18. Zhou Yun. *Istorychni peredumovy ta suchasni tendentsii rozvytku muzychno-pedahohichnoi osvity v KNR* [Historical prerequisites and modern trends in the development of music and pedagogical education in China]. *Pedahohika formuvannia tvorchoi osobystosti u vyshchii i zahalnoosvitnii shkolakh*. Vol. 55(108). 2017. P. 18–23.
19. Haladiy B., Pet'ko L. The Benjamin Britten rose: music in beauty. *Interaction of society and science: problems and prospects*: Proceedings of the 3^d International Scientific and Practical Conference (London, 05–08 October 2021). England, London: Bookwire™. 2021, pp. 33–45. URI: <http://enpuir.npu.edu.ua/handle/123456789/35173>
20. Kyrychenko M., Prosina O., Kravchynska T., Shven Y., Komarovska O., Ivchenko T. Transformation processes in non-formal education: A project of interregional cooperation of the ukrainian open university of postgraduate education. *AD ALTA: Journal of Interdisciplinary Research. SPECIAL ISSUE*. 2021. NO.: 11/02/XXIV. (VOL. 11, ISSUE 2, SPECIAL ISSUE XXIV.). P. 156–165.
21. Pet'ko Lyudmila. Translation of poetry as a way to knowledge and development of students' culture // *Science and practice: an innovative approach*: Collection of scientific articles. – Les Editions L'Originale, Paris, France, 2017. P. 305–310.
22. Site of Ministry of education of the People's Republic of China. URL: <http://www.moe.gov.cn>.
23. Xia Gaoyang, Komarovska O. Polyartistic potential of *Music theory* subjects in training Music teachers. *Intellectual Archive*. Toronto: Shiny Word.Corp. (Canada). 2018. (November/December). Vol. 7. No. 6. P. 82–89. DOI https://doi.org/10.32370/2018_11_10

Translation of the Title, Abstract and References to the Author's Language

УДК[378: 78.08]: 781.2

Юс Ін, Комаровська Оксана. Змістово-організаційні передумови підготовки майбутніх учителів музики до навчання мистецтва школярів.

Стаття актуалізує потребу змін у змісті фахової підготовки майбутніх учителів музики. *Зазначається*, що сучасний вчитель музики є одночасно вчителем мистецтва загалом, чого вимагає динаміка соціокультурних процесів різних країн світу. *Виокремлено два аспекти* реформування загальної мистецької освіти в Україні: 1) націленість на наскрізне формування ключових життєвих компетентностей; 2) інтегральний підхід до навчання мистецтва, що синтезує в уявленнях учнів усі його види, зв'язок мистецтва та інших сфер знання. *Мета статті* – окреслити наявну панораму змісту фахової підготовки вчителів музики в контексті його спрямованості на інтегральне навчання мистецтва майбутніх учнів. *Здійснено експрес-огляд*

організаційно-змістових передумов (наявності відповідних курсів) у фаховій підготовці вчителів музики в університетах України за матеріалами офіційних сайтів закладів. *Підкреслено специфіку музично-педагогічної освіти Китаю та питому вагу здобутків України для інтегрування китайської системи музично-педагогічної підготовки фахівців у світовий простір.*

Ключові слова: учитель музики, система мистецької освіти, загальношкільна підготовка, компетентнісний підхід, інтегральний підхід.

Література

1. Боблієнко О. П. Формування поліхудожньої компетентності майбутнього вчителя музики у процесі фахової підготовки : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 Теорія і методика проф. освіти; Вінниця, 2013. 258 с.
2. Бузова О. Д. Поліхудожнє виховання як засіб удосконалення музичної підготовки майбутніх вчителів музики : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.02 Теорія та методика музичного навчання; Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. Київ, 2004. 292 с.
3. Ван Тяньці. Методика підготовки майбутніх учителів музики до формування основ співацької культури учнів початкової школи : дис.. ... канд. пед. наук: 13.00.02. Київ, 2017. 221 с.
4. Джоу Юань. Історичні передумови та сучасні тенденції розвитку музично-педагогічної освіти в КНР. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2017. Вип. 55 (108). С. 18–23.
5. Естетизація навчально-виховного процесу в основній школі засобами мистецтва: метод. посіб. ; за ред. Н. Є. Миропольської, О. А. Комаровської. Кіровоград: «Імекс-ЛТД». 2013. 160 с.
6. Комаровська О. А. Мистецька подієвість освітнього середовища в контексті художніх цінностей особистості *Теоретико-методичні проблеми виховання дітей та учнівської молоді*. 2020. Вип. 24. Кн. 1. С. 252–270.
7. Комаровська О. А., Просіна О. В. Мистецька освіта: вектори реформування. *Вісник НАПН України*. 2020, 2(1). URL: <https://visnyk.naps.gov.ua/index.php/journal>
8. Комаровська О. А. Педагогіка мистецтва в контексті цивілізаційних змін: до проблеми підготовки вчителя / Професійна мистецька освіта і художня культура: виклики ХХІ століття / [за заг. ред. Огнев'юка]. Київ: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2016. С. 206–213.
9. Комаровська О. А. Ціннісний контекст мистецької освіти Topical issues of pedagogy: Collective monograph.–Edizioni Magi,Roma,Italia, 2019. С. 131–155.
10. Нова Українська школа: Основи стандарту освіти / [Гайдамака О. В., Комаровська О. А. та ін.; за заг.ред. М. Товкач]. Версія 1.0. Львів, 2016.
11. Петько Л. В. Лінгвосоціокультурний підхід у вивченні американської новорічної пісні «Jingle Bells» // Topical issues of pedagogy: Collective monograph. – Editoria di Modena, Roma, Italy. 2019. – 228 p. Р. 31–58. URI: <http://enpuir.npu.edu.ua/handle/123456789/26906>
12. Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти України. Постанова КМУ від 23.11.2011 № 1392. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1392-2011-%D0%BF#Text>

13. Рекомендація 2006/962/ЄС Європейського Парламенту та Ради (ЄС) «Про основні компетенції для навчання протягом усього життя» від 18 грудня 2006 року.

14. Сяньюй Хуан. Система музикального образования в Китае. Вестник СПбГУКИ, 2012. № 2 (11) июнь. С. 155–159.

15. Сунь Цзинань. Летопись китайского музыкального образования в период новой истории 1840–2000 гг. Шаньдун, 2004. 609 с. (кит.)

16. Технології художньо-естетичного виховання учнів основної школи у позакласній роботі : монографія / О. А. Комаровська, та ін.; за ред. Н. Є. Миропольської, О. А. Комаровської. Харків : «Друкарня Мадрид», 2015. 222 с.

17. Turchynova G, Pet'ko L., Novak T. The Rose "Ophelia" and Flower Symbolism in "Hamlet". *Intellectual Archive*. Toronto: Shiny Word.Corp. (Canada). 2021. Vol. 10. No. 1. (January/March). Pp. 68–93.

URI: <http://enpuir.npu.edu.ua/handle/123456789/33511>

18. Чжоу Юнь. Історичні передумови та сучасні тенденції розвитку музично-педагогічної освіти в КНР. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2017. Вип. 55(108). С. 18–23.

19. Haladiy B., Pet'ko L. The Benjamin Britten rose: music in beauty. *Interaction of society and science: problems and prospects*: Proceedings of the 3^d International Scientific and Practical Conference (London, 05–08 October 2021). England, London: Bookwire™. 2021, pp. 33-45.

URI: <http://enpuir.npu.edu.ua/handle/123456789/35173>

20. Kyrychenko Mykola, Prosina Olha, Kravchynska Tetiana, Shven Yaroslava, Komarovska Oksana, Ivchenko Tatiana. Transformation processes in non-formal education: a project of interregional cooperation of the ukrainian open university of postgraduate education. *AD ALTA: Journal of Interdisciplinary Research. SPECIAL ISSUE NO.: 11/02/XXIV*. 2021. Vol. 11, Issue 2, Special issue XXIV). P 156–165.

21. Pet'ko Lyudmila. Translation of poetry as a way to knowledge and development of students' culture // *Science and practice: an innovative approach: Collection of scientific articles*. – Les Editions L'Originale, Paris, France, 2017. P. 305–310.

22. Site of Ministry of education of the People's Republic of China. URI: <http://www.moe.gov.cn>

23. Xia Gaoyang, Komarovska Oksana. Polyartistic potential of *Music theory* subjects in training Music teachers. *Intellectual Archive*. – Toronto: Shiny Word.Corp. (Canada). 2018. (November/December). Vol. 7. No. 6. P. 82–89. DOI https://doi.org/10.32370/2018_11_10